

پایداری تامین سوخت
(ملاحظات اساسی پدافند غیر عامل)

غلامرضا جلالی فراهانی

عبدالرضا باقری

محسن اسدی

پاییز ۱۳۹۸

سرشناسه	: جلالی فراهانی، غلامرضا، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: پایداری تأمین سوخت (ملاحظات اساسی پدافند غیر عامل) // غلامرضا جلالی فراهانی، عبدالرضا باقری، محسن اسدی؛ ویراستار علمی مهدی مهدویزاده؛ ویراستار ادبی علی افضل؛ ناظر ویراستار یونس خزلی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشکده علوم و فنون فارابی، انتشارات، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۲ ص.: مصور.
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
پادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۹۷] - ۲۰۲.
رده بندی کنگره	: ۲۵/۱۶۳۳۳
رده بندی دیویی	: ۷۹۰۹۵۵/۳۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۵۵۲۵۲

فصلنامه علمی و پژوهشی

انتشارات دانشکده علوم و فنون فارابی

نام کتاب: پایداری تأمین سوخت (ملاحظات اساسی پدافند غیر عامل)
 نویسندگان: غلامرضا جلالی فراهانی - عبدالرضا باقری - محسن اسدی
 ویراستار علمی: مهدی مهدویزاده
 ویراستار ادبی: علی افضل
 ناظر ویراستار: یونس خزلی
 صفحه آرا و تنظیم: جواد یعقوبی
 طرح جلد: علی افضل
 قیمت: ۳۲۰۰۰۰ ریال
 تاریخ انتشار: پائیز ۱۳۹۸
 شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۷-۵۵-۶۵۴۸-۶۲۲-۹۷۸

☆ کلیه حقوق اعم از چاپ، تکثیر و نسخه برداری برای ناشر محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است).

تلفن ناشر: ۲۹۹۴۲۶۵۸ صندوق پستی: ۴۵۷۳-۱۹۳۹۵

ز	پیش گفتار
ط	مقدمه
۱	فصل اول : پدافند غیر عامل
۲	تعریف پدافند غیر عامل
۲	مفهوم پدافند غیر عامل
۳	اهداف پدافند غیر عامل
۵	اصول پدافند غیر عامل
۶	راهبردهای پدافند غیر عامل
۸	اهمیت پدافند غیر عامل در ایران
۸	تاریخچه پدافند غیر عامل
۱۱	تجارب ایران در پدافند غیر عامل
۱۲	پدافند غیر عامل در پایداری تامین سوخت
۱۵	فصل دوم : مفهوم بحران
۱۵	بحران ناشی از جنگ
۱۶	خصوصیات و ویژگی های بحران
۱۷	شاخص های سطح بندی بحران
۱۷	اثر بحران ناشی از تهدید
۱۸	دسته بندی مخاطرات بحران زا
۱۹	مدیریت بحران
۲۰	اهداف مدیریت بحران
۲۰	ضرورت و اهمیت مدیریت بحران
۲۱	فرآیند مدیریت بحران
۲۲	نظریه تعادل در مدیریت بحران
۲۵	فصل سوم : شبکه تامین سوخت
۲۵	مفهوم سوخت
۲۶	اهمیت پایداری تامین سوخت

۲۸	وابستگی های زنجیره تامین سوخت
۳۰	شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی
۳۲	تولید سوخت (بنزین و نفت گاز)
۳۴	فرآیند تولید سوخت در پالایشگاه
۳۷	واحدهای پالایشگاه
۴۲	میزان تولید سوخت در کشور
۴۳	میزان واردات و صادرات سوخت
۴۴	میزان مصرف سوخت در کشور
۴۷	انتقال سوخت
۴۸	شرکت خط لوله و مخابرات نفت ایران
۵۱	مراکز انتقال سوخت
۵۳	اجزای مراکز انتقال سوخت
۵۴	شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی
۵۵	مخازن ذخیره سوخت
۶۰	انبارهای ذخیره سوخت کشور
۶۲	دارایی های کلیدی تامین سوخت
۶۴	معرفی دارایی های کلیدی
۶۶	شاخص ها و معیارهای ارزیابی ارزش دارایی ها
۷۱	فصل چهارم: تهدیدشناسی
۷۲	مفهوم تهدید
۷۳	گونه شناسی تهدید
۷۶	اهمیت شناخت تهدیدات
۷۷	اهداف تهدیدات
۷۸	منابع تهدیدات
۷۸	ابزار تهدید
۷۹	کشورهای تهدید کننده
۷۹	غریبالگری تهدیدات
۸۱	هدف از تهدید شبکه تامین سوخت
۸۳	ماهیت تهدیدات محتمل بر تامین سوخت

۸۴	استخراج تهدیدات تامین سوخت از منابع تخصصی
۸۵	بررسی سابقه رخداد تهدید در تامین سوخت
۸۹	معرفی تهدیدات تامین سوخت
۱۰۳	سناریوهای وقوع تهدید
۱۰۹	پیامدهای ناشی از وقوع تهدید
۱۱۳	ارزیابی تهدیدات
۱۱۳	شاخص های ارزیابی تهدیدات
۱۱۹	فصل پنجم: آسیب پذیری
۱۱۹	مفهوم آسیب پذیری
۱۱۹	ارزیابی آسیب پذیری
۱۲۰	آسیب پذیری زیرساخت
۱۲۱	شاخص ها و معیارهای آسیب پذیری
۱۲۸	آسیب پذیری های مهم تامین سوخت
۱۳۷	مفهوم کاهش آسیب پذیری
۱۳۹	مفهوم راهکارهای کاهش آسیب پذیری
۱۴۳	انواع راهکارهای کاهش آسیب پذیری
۱۴۵	فصل ششم: تجربیات دفاع مقدس در حوزه تامین سوخت
۱۴۵	پالایشگاه نفت آبادان
۱۴۶	جزیره خارک
۱۴۷	سکوهای بارگیری جزیره خارک بعد از بمباران دشمن
۱۴۹	مراکز انتقال نفت
۱۵۳	فصل هفتم: ملاحظات پدافند غیرعامل
۱۵۷	مقاوم سازی
۱۶۸	مقاوم نمودن مخازن
۱۷۲	موازی سازی
۱۷۶	تمرکز زدایی
۱۷۸	مدیریت بحران
۱۷۹	مراحل مدیریت بحران
۱۸۱	پدافند سایبری

۱۸۳	 ملاحظات پدافند سایبری
۱۸۸	 پناهگاه و فضاهاى امن
۱۸۹	 ملاحظات حفاظتی و ایمنی تأسیسات
۱۹۱	 پیشنهادهاى اجرایی
۱۹۳	 مدیریت بحران
۱۹۷	 منابع و مآخذ
۱۹۷	 منابع فارسى
۲۰۳	 منابع خار جى

پیش گفتار

پایداری تامین سوخت (بنزین و نفت گاز) بخش‌های مختلف کشور در شرایط بحرانی، نیازمند عملکرد صحیح و کامل شبکه تامین سوخت است. این شبکه از قسمت‌های مختلفی نظیر تولید، انتقال و توزیع تشکیل شده است که با توجه به اهمیت این زیرساخت و ارتباط آن با بخش‌های مختلف کشور و تاثیر کارکرد آن بر امنیت ملی، همواره در معرض تهدیدهای مختلف از سوی دشمن است و مسلماً آسیب‌پذیری‌هایی نیز دارد. بر همین اساس ضروری است بمنظور آمادگی مقابله با تهدیدات احتمالی در این زیرساخت و کاهش آسیب‌پذیری‌های آن ملاحظات پدافند غیرعامل در آن تهیه و اجرایی گردد. تدوین ملاحظات پدافند غیرعامل برای پایداری تامین سوخت در شرایط بحرانی ناشی از تهدید دشمن نیازمند شناسایی تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها آن است. در این پژوهش تهدیدات آسیب‌پذیری‌های مراحل تولید، انتقال و توزیع سوخت کشور با استفاده از منابع کتابخانه‌ای، اسناد و مدارک رسمی و همچنین مصاحبه با صاحب نظران این حوزه و توزیع پرسشنامه احصاء گردیده است، و جهت مقابله با تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها و ارتقاء پایداری تامین سوخت ملاحظات پدافند غیرعامل ارائه شده است. بررسی‌های این تحقیق نشان می‌دهد که اجرای ملاحظات پدافند غیرعامل در زیرساخت تامین سوخت کشور منجر به افزایش پایداری آن در مقابل تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها خواهد شد.